

OLOMOUC

III. ETAPA

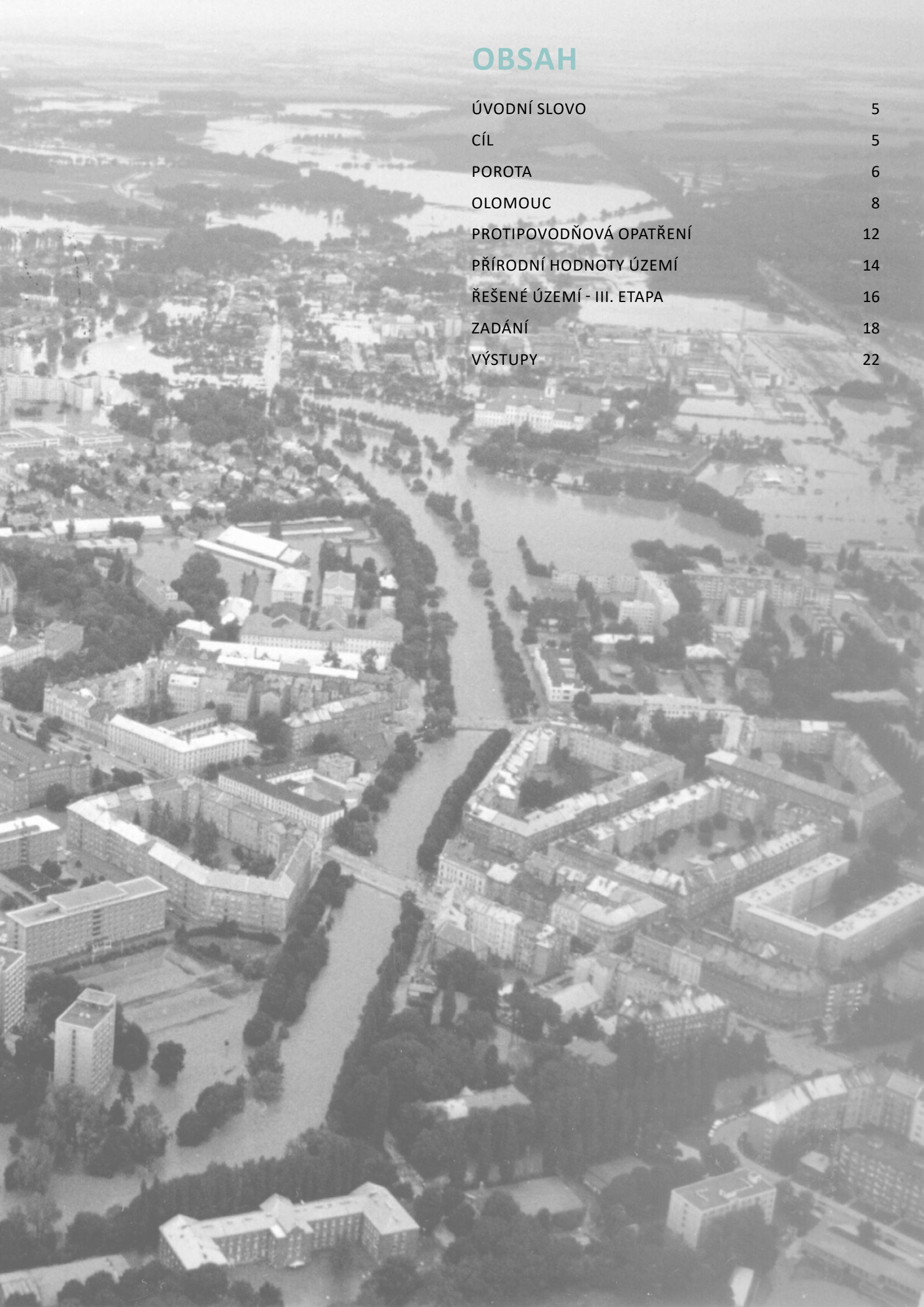
PROTIPOVODŇOVÉ OCHRANY

DVOUFÁZOVÁ KRAJINÁŘSKÁ SOUTĚŽ O NÁVRH

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	5
CÍL	5
POROTA	6
OLOMOUC	8
PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	12
PŘÍRODNÍ HODNOTY ÚZEMÍ	14
ŘEŠENÉ ÚZEMÍ - III. ETAPA	16
ZADÁNÍ	18
VÝSTUPY	22

ÚVODNÍ SLOVO

Dvacet šest let uplynulo od katastrofální povodně, která v historii Olomouce neměla obdoby. Od té doby město a Povodí Moravy společně budují protipovodňovou ochranu Olomouce. Po zhodnocení širších souvislostí a pečlivé projekční přípravě byla v roce 2006 zahájena stavba I. etapy protipovodňové ochrany. Následovaly etapy v centru města i jeho jižní části, které vytvořily novou podobu krajiny, oživily vodní tok a přinesly řadu rekreačních příležitostí – a to vše spolu s ochranou před ničivými povodněmi. Z dříve obávaného živlu se stává jeden z nejvýznamnějších přírodních fenoménů města.

V současné době je v jižní části města připravena k zahájení stavba etapy s označením IV. A, ale před námi stojí úkol nachystat završující III. etapu na severu Olomouce. Ta naváže na loni dokončenou stavbu protipovodňových opatření v centru města, která vytvořila nové nábřeží s kamennou náplavkou, městský park a dva mosty. Třetí etapa je logickým pokračováním všech předcházejících protipovodňových staveb níže po toku řeky Moravy. Pokračuje z centra města proti jejímu proudu severním směrem k výběžku Chráněné krajinné oblasti Litovelského Pomoraví. Zahrnuje nejen vlastní tok, ale soutok s Trusovickým potokem a uzavírací hráz. Teprve dokončením této etapy dojde k uzavření systému protipovodňové ochrany Olomouce, který ochrání většinu zastavěného území.

Předmětem krajinářské soutěže na III. etapu je území s vysokou historickou hodnotou (nachází se zde barokní areál Klášterního Hradiska prohlášený za národní kulturní památku), oplývá přírodními hodnotami (vodní toky jsou součástí územního systému ekologické stability a blízkostí CHKO) a skrývá v sobě velký rekreační potenciál.

Vzhledem k rozsahu této etapy cílí Olomouc na maximální využití dotačních programů a na efektivní vynakládání financí, které bude muset hradit ze svého rozpočtu jako neuznatelné náklady dotace nebo navazující investice, jež nejsou nezbytné z hlediska protipovodňové ochrany.

Přípravou této etapy se Olomouc zabývá od roku 2015. Po zkušenostech s výběrovými řízeními na zhotovitele projektové dokumentace a na základě politického konsensu se město rozhodlo jít cestou soutěže o návrh. Oceňuji, že stavba, od níž očekáváme začlenění ekologických a urbanistických funkcí řeky do struktury města, probíhá v současné době, kdy je rozvinut princip modrozelené infrastruktury, říčních revitalizací, udržitelné mobility a protipovodňových opatření ubírajících se cestou blízkou přírodě. Věřím, že město díky této krajinářské soutěži získá spektrum návrhů, z nichž porota vybere ty nejvhodnější a ze soutěže vzejde nová podoba veřejných prostranství naplňujících městotvornou funkci i dlouhodobou udržitelnost ekosystémů.

Budu velmi rád, pokud se rozhodnete se zúčastnit této krajinářské soutěže.

Mgr. Miroslav Žbánek, primátor

POROTA

NEZÁVISLÍ ČLENOVÉ

ZUZANA JANČOVIČOVÁ

Krajinná architektka s vedlejší specializací socio-prostorové analýzy. Krajinářství vystudovala na Wageningen University a Slovenské poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Působila ve studiích jako DS Landschapsarchitecten, Bureau B+B, Karres+Brands a Vista. Momentálně pracuje jako senior krajinný architekt pro město Amsterdam a vede studio na Academie van Bouwkunst Amsterdam.

MIROSLAV KORBIČKA

Spolupracoval s Ivanem Rullerem. Vyhráli první místo v soutěži o nábřeží řeky Svratky v roce 2017. V nábřeží řeky Svratky formulovali veřejný prostor na levém břehu jako kolonádu s volným přístupem k vodě a otevřeným prostorem pro volnočasové aktivity v městském prostředí. Věnuje se vlastní architektonické praxi v kanceláři Archt:me Zaměřují se na ekologické řešení staveb, jak po stránce stavební, tak po stránce využití energie z obnovitelných zdrojů.

JITKA TREVISAN

Po patnáctiletém profesním působení v zahraničí na poli projekčním, pedagogickém i výzkumném založila v roce 2010 vlastní autorskou kancelář trevisan atelier+. Zabývá se komplexní projekční a konzultační činností v oboru zahradní a krajinářské tvorby. Hlavními oblastmi zájmu atelieru jsou zahrada, krajina, veřejná prostranství, architektura a design s důrazem na kontext daného místa a zachování jedinečnosti lokality.

ANTONÍN NOVÁK

Je český architekt a vysokoškolský pedagog na VUT Brno a Technické univerzitě v Liberci. Založil s Petrem Valentou projekční kancelář Atelier D.R.N.H. Díla Atelieru D.R.N.H. byla třikrát nominována na Award Mies van der Rohe za Českou republiku, získaly titul Grand Prix architektů, Stavba roku, obsadili 3. místo v soutěži na český pavilon světové výstavy Expo 2010 v Šanghaji a jako první se Antonín stal Architektem roku.

CYRIL PAVLŮ - NÁHRADNÍK

Architekt a urbanista, působí ve studiu Mandaworks, progresivním designérském studiu zabývající se krajinářskou architekturou, veřejným prostorem, urbanismem a komplexním plánováním. Studio se sídlem ve Stockholmu bylo založeno v roce 2010 a v současné době pracuje na realizaci rozmanitého portfolia projektů ve Švédsku i v zahraničí.

ZÁVISLÍ ČLENOVÉ

MIROSLAV ŽBÁNEK

Primátor statutárního města Olomouce

MICHAL GIACINTOV

architekt

ANTONÍN TŮMA

ředitel pro správu povodí Moravy

OTAKAR ŠTĚPÁN BAČÁK - NÁHRADNÍK

1. náměstek primátora

JANA KŘENKOVÁ - NÁHRADNÍCE

vedoucí Útvaru hlavního architekta, odbor strategie a řízení,
magistrát města Olomouce

TOMÁŠ PEJPEK - NÁHRADNÍK

Náměstek primátora

OLOMOUC

MĚSTO

Olomouc je šesté největší město v České republice a správním střediskem Olomouckého kraje. Město je sídlem arcibiskupství, druhé nejstarší české univerzity a jednoho ze dvou českých nejvyšších soudů. Až do 17. století bylo historickým centrem Moravy. Od roku 1971 je celé staré město chráněno jako památková rezervace.

Olomouc je největší město ležící na řece Moravě. Rozkládá se v Hornomoravském úvalu v nivě této řeky při soutoku s Bystřicí zleva ve východní části města a s Mlýnským potokem zprava v jižní části města. Město má rovinatý charakter a je obklopeno úrodnou krajinou Hané. Ze západu a zejména z východu je obklopeno vyššími geomorfologickými útvary Oderských Vrchů a Nízkého Jeseníku.

V polovině 18. století bylo z rozhodnutí Marie Terezie město přebudováno na mocnou bastionovou pevnost. Olomouc se stala významným obranným centrem a sídlem silné vojenské posádky s velmi moderní bastionovou polygonní pevností s množstvím redut a předsunutých pevnůstek. Opevněno bylo též Klášterní Hradisko. V té době ve městě vyrostlo mnoho kasáren, cvičišť, skladišť a dalších objektů, které využívala armáda i po zrušení pevnosti v roce 1884. Teprve její zrušení umožnilo další výrazný rozvoj města. V území III. etapy PPO žádné památkově chráněné zachované struktury pevnostního systému nejsou. Nachází se zde pouze nepřímo s

opevněním související konstrukce jezu, v prostoru mezi ulicemi Stratilova a Sládkova, která jde údajně při nízkém stavu vody vidět.

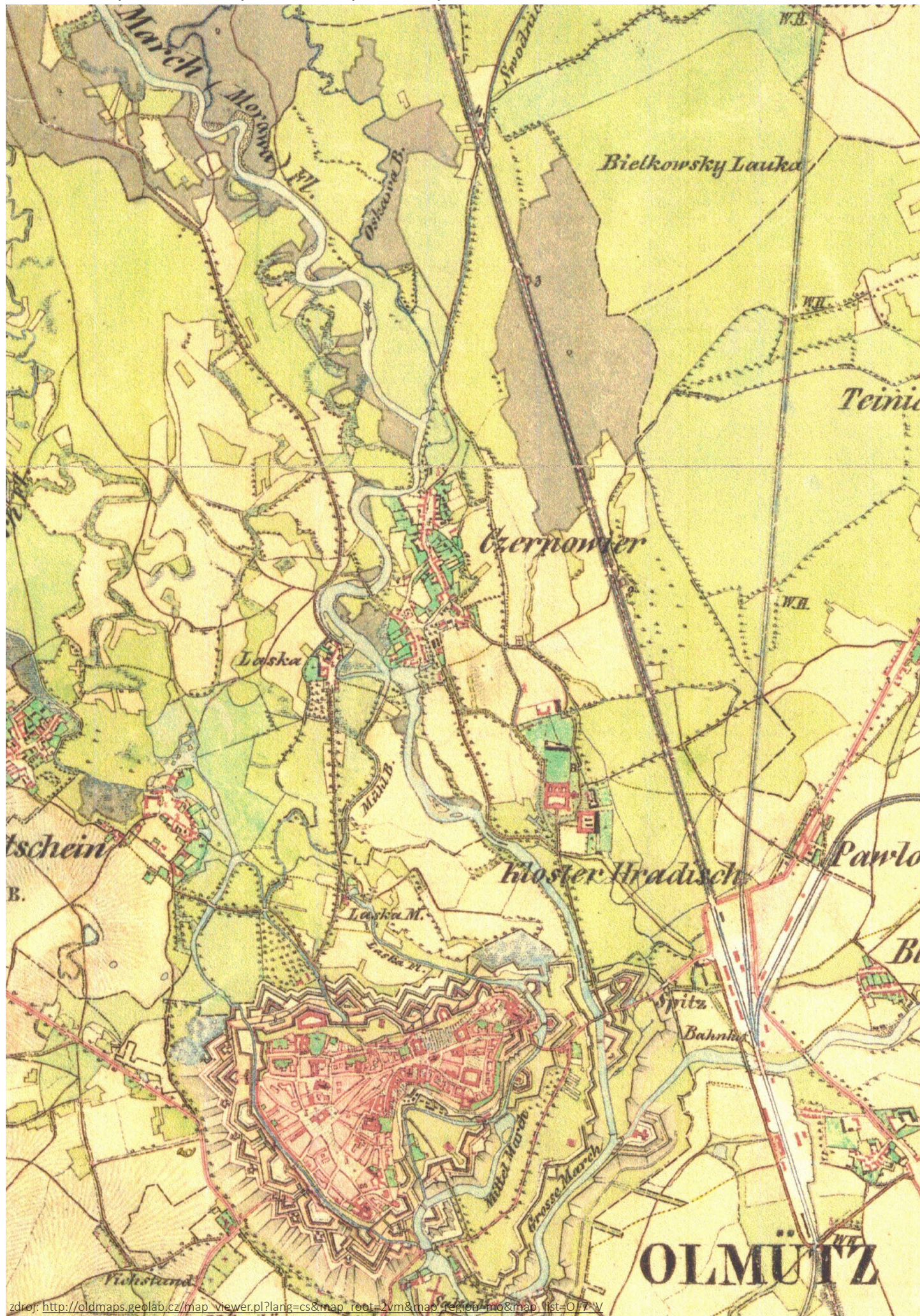
ŘEKA

Voda v krajině byla historicky na Olomoucku hojně využívána. Řeka Morava měla mnoho umělých i přirozených ramen, které se využívaly jednak k pohánění mlýnů, ale především k obranným účelům. Armáda měla vybudovaný sofistikovaný systém vodních příkopů, které zaplavovala v době vojenského ohrožení. Město se tak prakticky nacházelo na ostrově. K zasypávání koryt docházelo v souvislosti se zrušením pevnosti a s bouráním městských hradeb. Mnohá ramena však byla zrušena až v první polovině 20. století. Byla také provedena rozsáhlá regulace hlavního koryta řeky Moravy, prakticky na celém území dnešního města.

Historické jádro Olomouce bylo založeno mimo dosah povodní, k nimž docházelo pravidelně, neboť město leží v údolní nivě. Jak se město rozrůstalo, osídlení bylo zakládáno i v místech rozlivu, což je právě případ městských částí Lazce a Černovír, které jsou v řešeném území.

II. VOJENSKÉ (FRANTIŠKOVO) MAPOVÁNÍ (1836-1852)

zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=017-V

POVODNĚ

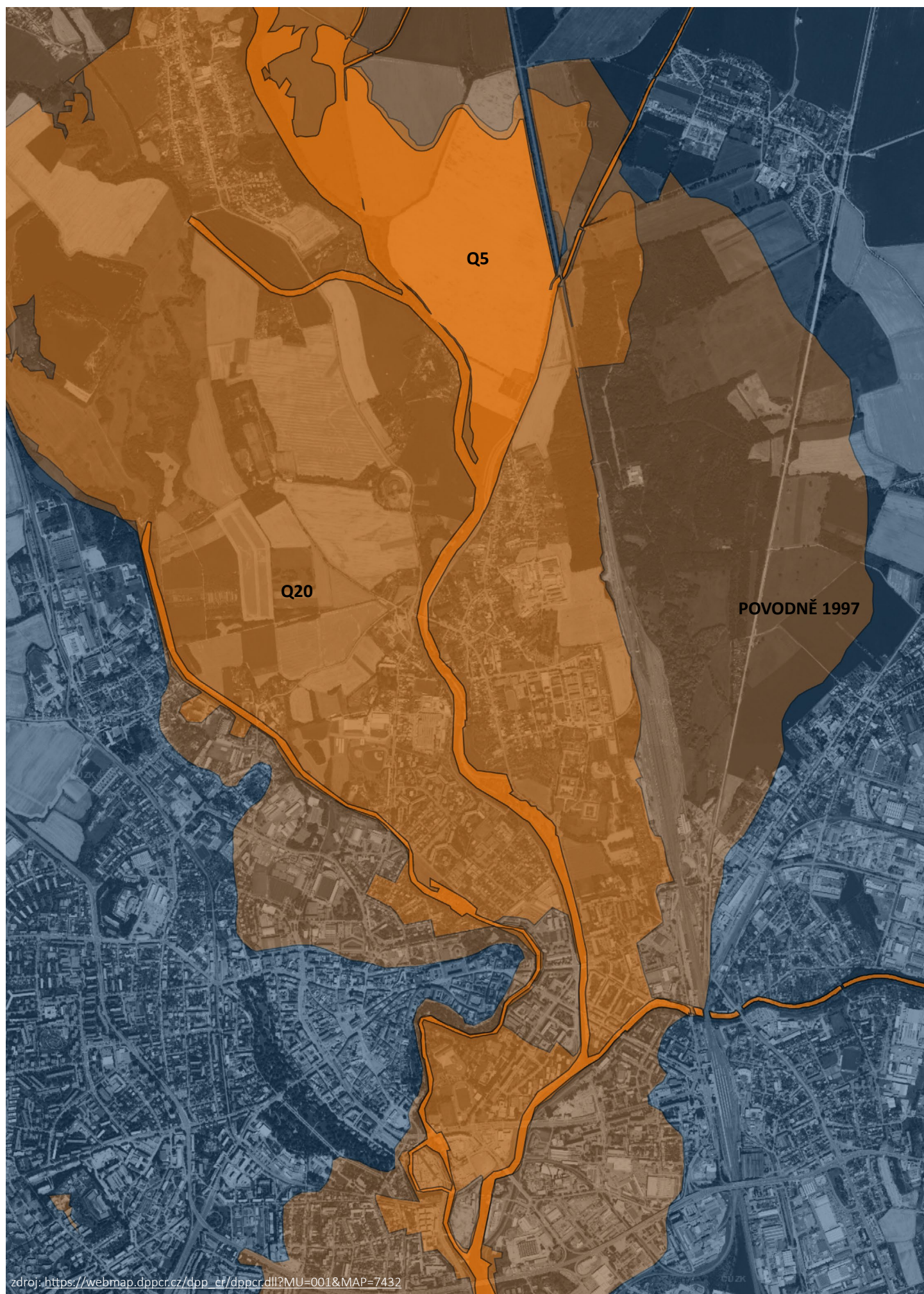
V červenci roku 1997 město vážně zasáhly povodně, během kterých bylo zaplaveno téměř 12% rozlohy okresu Olomouc. Z celkové rozlohy okresu Olomouc 1450,96 km² bylo zaplaveno 173,09 km². Povodeň byla způsobena především intenzivní a neobvykle dlouho trvající srážkovou činností na velké ploše v povodí Moravy, která několikanásobně překročila průměrné srážkové úhrny. Nasycenost povodí a retenční kapacita krajiny byla vyčerpaná. Jednalo se o jednu s největších přírodních katastrof regionu.

Řeka Morava zaznamenala vzestup hladiny o 2 až 6 m, a šířka rozlivů dosahovala až 4 km. Kulminační průtok ve stanici Morava Olomouc – Nové Sady byl vyhodnocen dle ČHMÚ hodnotou 760 m³/s. Povodeň byla vyhodnocena jako 500-letá.

Nejpostiženější lokalita v Olomouci byla podle počtu demolic Černovír, dále Povel a třetí nejhorší Chomoutov.

Po vyhodnocení katastrofální povodně z roku 1997, náročné projektové přípravě a dořešení složitých majetkových vztahů statutární město Olomouc, Povodí Moravy, s. p. jako správce vodního toku a Olomoucký kraj zahájili v roce 2006 realizaci protipovodňových opatření. Jednalo se o začátek rozsáhlých stavebních i krajinných úprav v okolí řeky s cílem ochránit obyvatele města před téměř 400 letou povodní, jejíž průtok činí 650 m³/s.

zdroj: https://webmap.dppcr.cz/dpp_cr/dppcr.dll?MU=001&MAP=7432

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

ETAPIZACE PPO

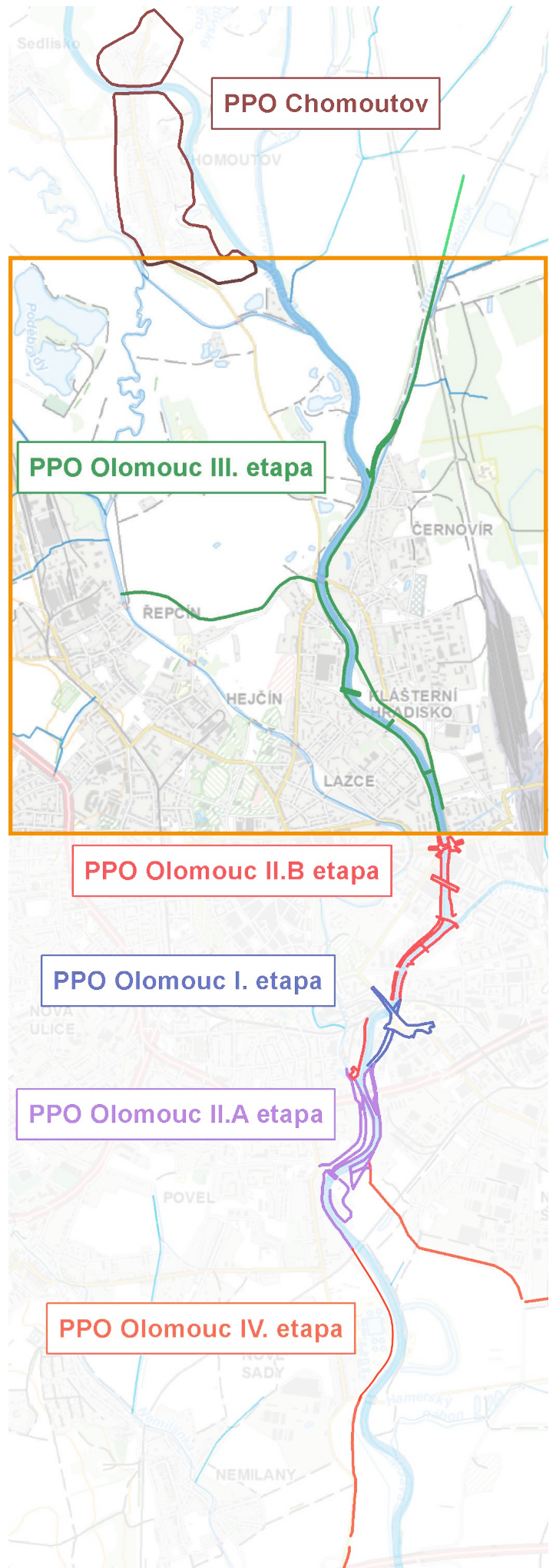
Protipovodňová opatření (PPO) se týkají 14 km úseku toku řeky Moravy na území Olomouce a počítají s ochranou zastavěného území (vyjma okrajových částí města- Nové Sady, Nový Svět, Holice, Nemilany, Slavonín, Chomoutov). V krajině nad (severně) a pod (jižně) Olomoucí jsou ponechány stávající rozlivové plochy, které zmírňují průběh povodňové vlny.

PPO Olomouc jsou rozdělena do čtyř etap, přičemž ochrana Chomoutova tvoří samostatnou část. I. etapa byla dokončena v roce 2007 v území u plynárny v ulici Wittgensteinova a přinesla nové obtokové rameno, které pomohlo ke snížení hladiny řeky při vyšších průtocích. Místo kapacitně nevyhovujícího mostu byly postaveny dva nové mosty. Po proudu řeky Moravy na ni navázala II. A etapa dokončená v roce 2013. Ta rozšířila a zkapacitnila prostory kolem řeky, které doplnila krajinnými výsadbami a dala vzniknout novému přírodnímu 300m dlouhému ramenu řeky. Na ni navazuje IV. etapa, z níž část má již stavební povolení a Povodí Moravy, s. p. podalo žádost o dotaci. Důvodem předřazení IV. etapy před III. etapou byla její jednodušší příprava. V létě 2022 byla dokončena stavba II. B etapy, která znamenala velký stavební zásah do centra města. Musely být asanovány a v nových parametrech vybudovány dva mosty, na Masarykově třídě a v ulici Komenského. Kromě efektu protipovodňové ochrany město na pravém břehu řeky získalo rekreační prostory v podobě kamenné náplavky, několika teras s přístupovými schodišti a na levém břehu byl založen nový park.

Úplné dokončení protipovodňové ochrany většiny zastavěného území města čeká na **III. etapu PPO. Ta navazuje na právě dokončenou ochranu v centru města a od ní vede proti proudu řeky severním směrem, kde bude uzavřena ochrannou hrází, dokončením hrázového systému v Černovíře a vyloučením Mlýnského potoka z inundace.** Teprve tímto krokem bude zabráněno zaplavení většiny zastavěného území města. Všechny dosud vybudované a připravované etapy mají pouze dílčí efekt z hlediska ochrany obyvatel. Jejich smyslem bylo zkapacitnit koryto řeky Moravy tak, aby bylo schopné provést městem povodeň s průtokem 650 m³ s⁻¹ (380 letou povodeň).

CESTA KE KRAJINÁŘSKÉ SOUTĚŽI NA III. ETAPU PPO

Projekční příprava této etapy se odvíjí už od roku 2000, kdy byla dokončena „Technicko-ekonomická studie zvýšení kapacity koryta řeky Moravy“ jako základní dokument, který matematicky a technicky prověřil možnosti protipovodňové ochrany města. Na ni navázal stěžejní dokument „Studie urbanistického a ekologického začlenění koryta řeky Moravy do struktury města Olomouce“ (viz přílohy), který se zabýval oživením řeky a jejími návaznostmi na město. Od té doby

vznikla řada dalších studií, které dílčím způsobem řešily některé úseky řeky a jejího okolí.

III. etapa prochází územím s památkovou ochrannou*, územím CHKO Litovelského Pomoraví, nachází se v těsné blízkosti Národní kulturní památky bývalého premonstrátského kláštera Hradisko a navazujících obytných území, je podmíněna přeložkami velkých inženýrských sítí, přeložkou komunikace v ulici Sokolovské a klade vysoké nároky na práci vodohospodářských, technických profesí i městských a krajinných architektů. Město se z těchto důvodů rozhodlo, že jedinou cestou, jak dospět ke kvalitnímu návrhu podoby

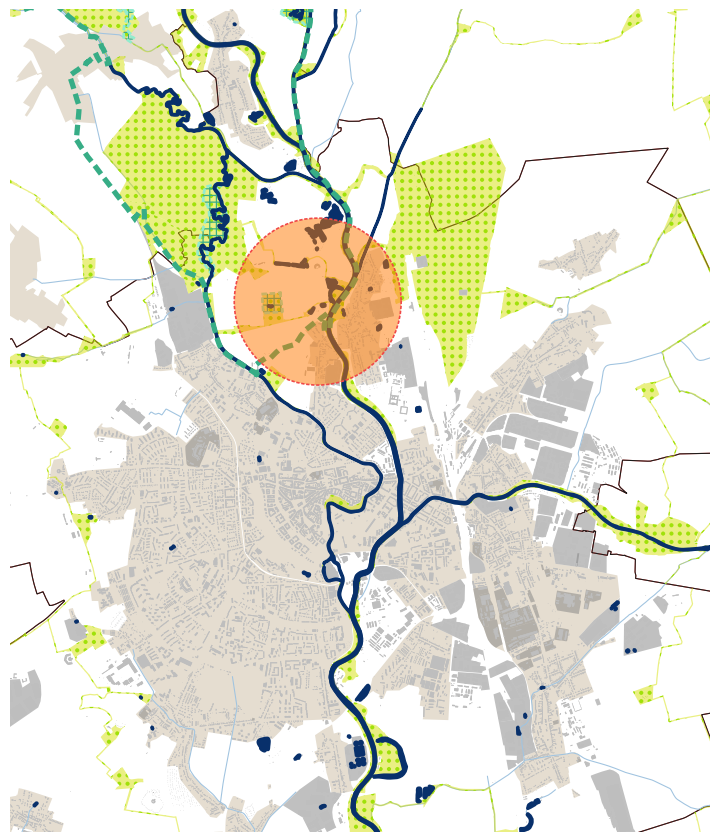
těchto úprav, je krajinářská soutěž.

*tj. územím ochranného památkového pásma městské památkové rezervace města Olomouce, vyhlášené dne 27.7.1987 rozhodnutím odboru kultury ONV Olomouc č.j. Kult. 1097/87/Tsř. a evidováno pod identifikačním číslem 1987109 a rejstříkovým číslem 3338 a územím památkového ochranného pásma kolem kulturních památek areálu chrámu Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku a areálu bývalého premonstrátského kláštera Hradisko, které bylo vyhlášeno rozhodnutím referátu kultury Okresního úřadu Olomouc zn.: Kult.2973/95/G ze dne 21.9.1995.

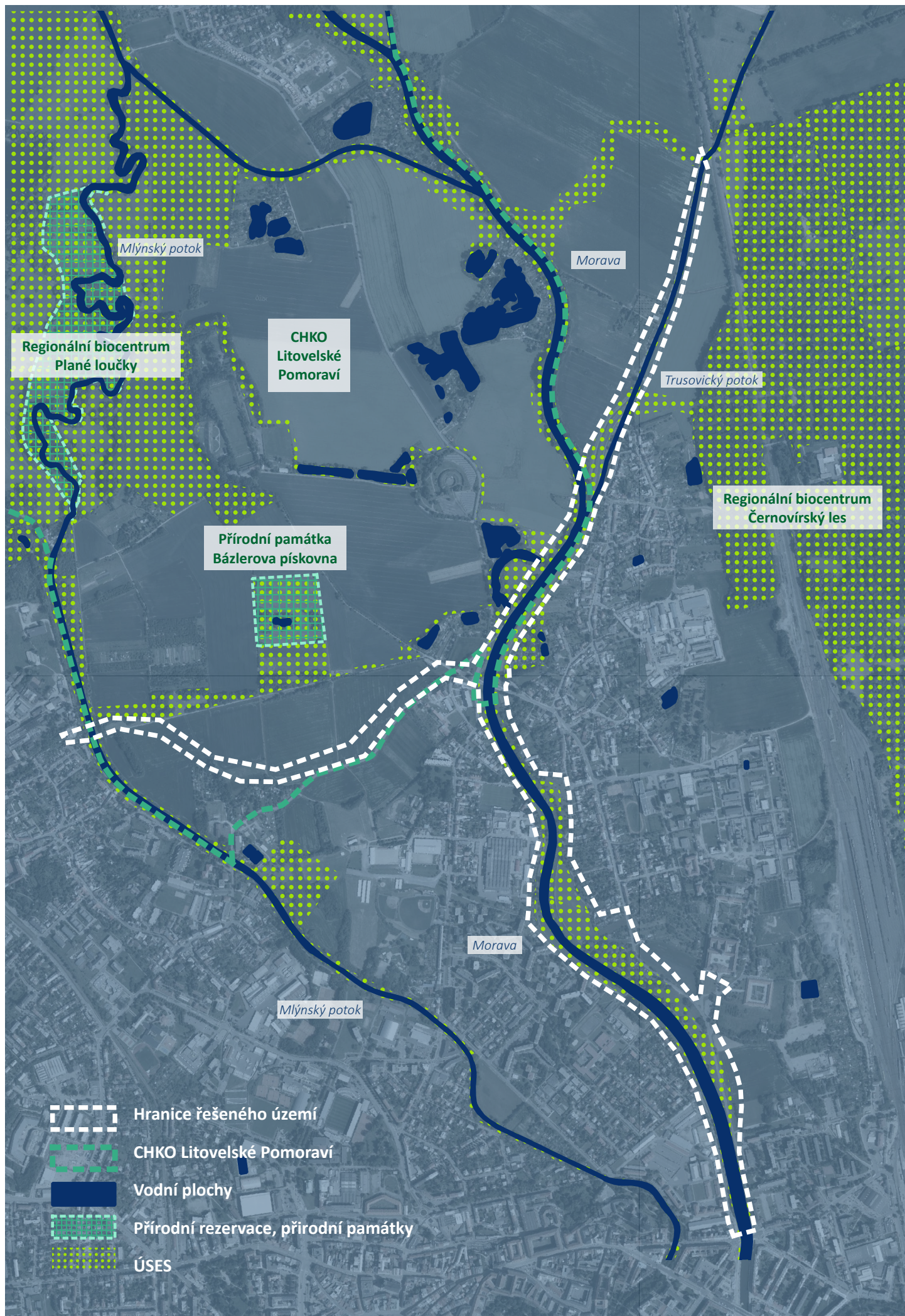

PŘÍRODNÍ HODNOTY ÚZEMÍ

Pro Olomouc a její napojení do krajiny má řeka Morava dominantní roli. Než z Králického Sněžníku doputuje do Olomouce, vytvoří bohatou říční krajinu s původními lužními lesy tzv. vnitrozemskou říční deltu. Ta je zahrnuta do Chráněné krajinné oblasti Litovelského Pomoraví, které zasahuje do severní části města. Součástí lužní krajiny Litovelského Pomoraví je meandrující tok řeky s trvalými i periodickými rameny, komplexem původních lužních lesů, mokřadními biotopy, břehovými porosty a vlhkými loukami. Řeka Morava je hlavní osou územního systému ekologické stability, v němž tvoří nadregionální biokoridor. Protéká celou Olomoucí od severu k jihu a spolu s ní do města vstupuje severní a jižní zelený klín příměstské krajiny. Součástí těchto zelených klínů jsou jak původní přírodní rezervace a přírodní památky, tak i nově vytvořené zelené struktury rekreační krajiny. Na jihu města je to rozsáhlý krajinný prvek Holický les a již zrealizovaná II. A etapa přírodě blízkých protipovodňových opatření. I nyní vyprojektovaná IV. etapa protipovodňových opatření je navržena jako opatření přírodě blízká. Protipovodňová opatření tak hrají stěžejní roli nejen v ochraně obyvatelstva před ničivými povodněmi ale i při vytváření nové podoby příměstské krajiny.

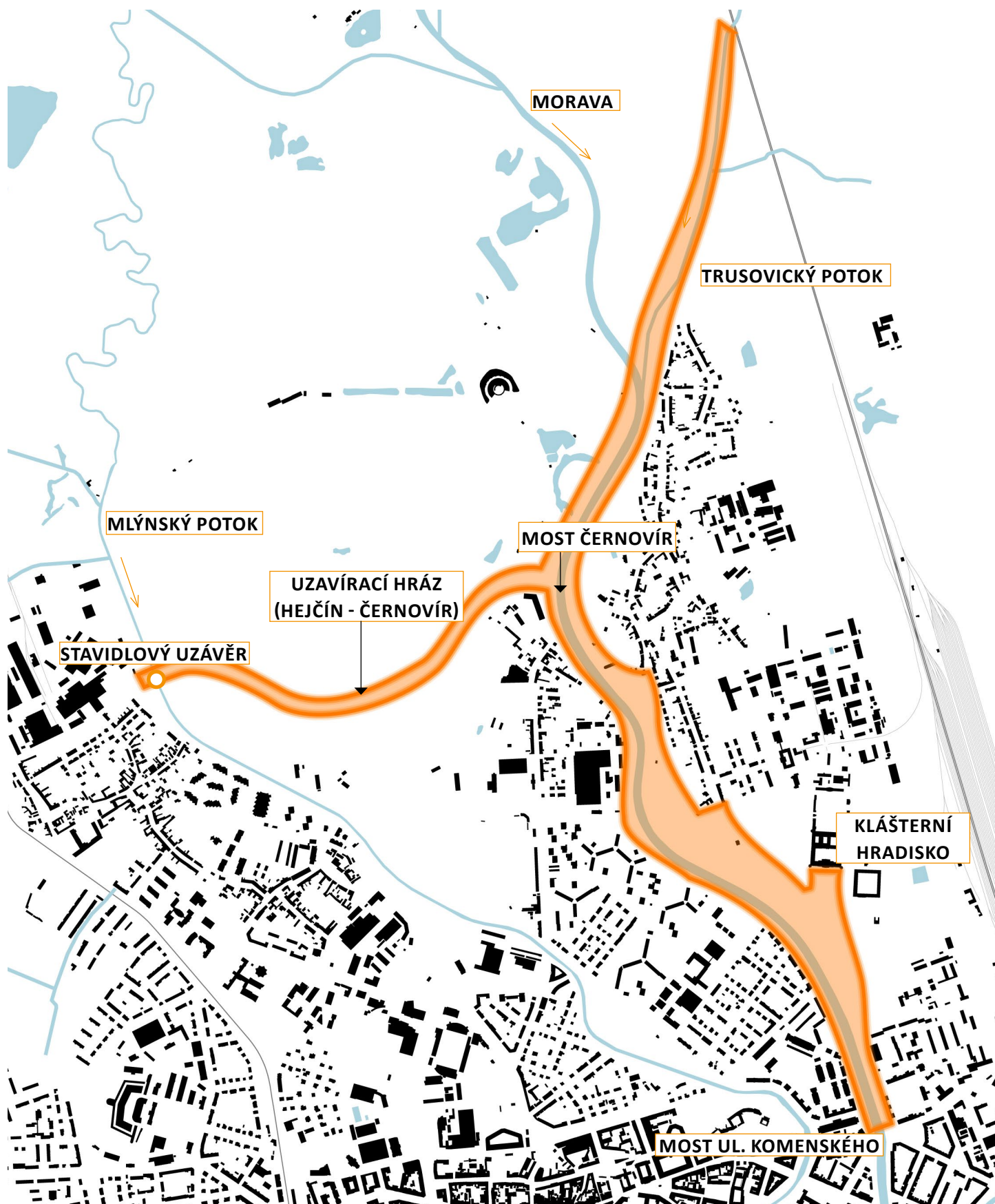
Řeka Morava v Litovelském Pomoraví

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ - III. ETAPA

III. etapa PPO obsahuje **poříční zónu** proti proudu v úseku od mostu na ul. Komenského (ná vaznost na právě dokončenou realizaci II.B etapy) až po ústí Trusovického potoka do Moravy, dále tok Trusovického potoka a navazující poříční zónu od jeho ústí do Moravy po křížení s železniční tratí

Olomouc – Praha a uzavírací hráz (val) mezi Černovírem a Hejčínem včetně stavidlového uzávěru na Mlýnském potoce, včetně stavidlových uzávěrů na Mlýnském potoce a čerpací stanicí povodňových vod na jeho soutoku s Moravou (2.fáze).

Klášterní Hradisko

Mlýnský potok

Trusovický potok

Černovírský most

Hejčínské louky

ZADÁNÍ

Cílem soutěže je nejen zvýšení ochrany majetku a bezpečnosti obyvatel Olomouce ale i vypracování vize města pro svůj další rozvoj. Protipovodňové úpravy by neměly spočívat v pouhém navýšení stávajících zdí a hrází, ale v **komplexním pojetí říčního prostoru ve městě**. Ten by měl převést velkou vodu, umožnit rekreaci obyvatelům města a rovněž zahrnout navrácení přírodních prvků do prostředí vodního toku a jeho okolí. Zároveň by soutěžící měli nabídnout strategickou koncepci přístupu k řešení říčního území Moravy doprovázenou plánem promyšlených akupunktturních zásahů reflektujících měnící se krajinný i městský charakter území. Cílem je získat komplexní urbanistické řešení, které nabídne návrh organizace celého území.

Všechny zásahy by, pokud to bude možné, měly být koncipovány jako **přírodě blízké** s ideálními podmínkami pro přírodní procesy, které povedou ke **zvýšení biodiverzity** území a ke zvýšení odolnosti proti klimatickým změnám. Takové zásahy musí být promyšlené ve své jednoduchosti a komplexnosti. Koryto řeky by mělo především zajistit **ochranu zástavby před povodněmi**. Návrhy by měly přinést ve velké míře ozelenění nábřeží a vytvořit pobytové, přírodě blízké řešení, které prostory oživí a poskytnou alternativu k monotónnosti regulovaného toku.

Morfologicky je říční koryto řeky Moravy stanoveno jako meandrující až stabilně se větvcí koryto nížinného toku. Návrh by měl pracovat s otevřením a tvarovým rozčleněním řeky spočívajícím v úpravě celého říčního profilu. Nabízí se možnost bifurkace koryta a vytvoření ostrova, menších ostrůvků či šterkových lavic. Pro podporu bioty je ideální vytváření šterkových náplavů, brodů či tůní, umístění stabilizovaných kusů mrtvého dřeva na vhodných místech a stabilizace konkávních partií břehů dřevokamenitými prvky. Důležité je do řešení začlenit přirozená a bezpečná přístupová místa pro obyvatele města, například formou mírně sklonitých šterkových pláží namísto mol a teras umístěovaných nad vodou.

Celkově by návrh měl zajistit **přirozenou stabilitu koryta a současně nabídnout vysokou ekologickou, estetickou i rekreační hodnotu**. Klíčová je také **přívětivá infrastruktura pro pěší a cyklistickou dopravu v pobřežních zónách** a její plynulé navázání na stávající komunikační síť.

Vzhledem k tomu, že se jedná o liniový charakter zadání definovaný říčním zónou řeky Moravy, potkávají se v řešeném území dva výrazné dlouhodobé záměry celoměstského významu. Projekt protipovodňových opatření se v místech Klášterního Hradiska potkává s plánovaným dopravním

propojením v severní části města. Dopravní řešení severního propojení není součástí zadání. Nicméně je potřeba v místech souběhu vyjádřit jasný ideový názor na charakter území a zejména pohyb budoucích uživatelů. Dostatečně nadčasový a flexibilní návrh by jej měl později umět zpracovat a umožnit tak **spojení mezi rozvojem dopravní sítě a přírodě blízkých protipovodňových opatření řeky**. S ohledem na společensko-ekonomické parametry návrhu je žádoucí využívat především pozemků, které jsou v majetku města, Povodí Moravy s.p. či státu.

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Základním prostorovým rámcem pro protipovodňová opatření je **platný stávající Územní plán z roku 2014**, který je plošně vymezuje jako součást ploch vodních a vodohospodářských. V prostoru před Klášterním Hradiskem je prvek protipovodňové ochrany veden v koridoru budoucí plochy dopravní infrastruktury.

V souladu s Územním plánem byla zpracována řada studií týkajících se řešeného území (podrobněji viz příloha zadání - Územní dokumentace a průzkumy). Dílčí studie rozpracovávají PPO v řešeném území a potvrzují klíčová protipovodňová opatření. Účelem soutěže není je nekriticky následovat, ale ani hledat diametrálně odlišné kocepční řešení. Základní principy PPO musí být zachovány.

Jedná se především o **vymezení hrází jako VPS** (Veřejně prospěšná stavba) koridory v Územním plánu. Poloha koridorů byla prověřena technicko-ekonomickou studií (Aquatis, 2000), vycházející z předcházejících dokumentů Povodí Moravy a využívá veškerý volný nezastavěný prostor kolem řeky. Navrhovaná **řešení hrází by proto vymezený koridor měla respektovat**. Odůvodněné odchýlení v detailu je možné. Návrhy budou v 2. kole posouzeny hydrotechnickým výpočtem na matematickém modelu.

Druhým zásadním opatřením je vybudování **uzavírací hráze** vedené podél místní komunikace z Černovíra do Hejčína. Ta by měla být ukončena u Mlýnského potoka tzv. uzavíracím objektem. I pro tuto hráz byl v Územním plánu vymezený koridor VPS. Další uzavírací objekt včetně čerpací stanice povodňových vod se nachází na soutoku Mlýnského potoka a řeky Moravy. Vzhledem k tomu, že poloha hráze není fyzicky limitována terénem a zástavbou, je **odůvodněné půdorysné odchýlení možné**. Důležité je, aby hráz splňovala požadavky na vodní stavbu.

Třetím klíčovým opatřením je **snížení levobřežní bermy** a snížení související **přeložka komunikace v ulici Sokolovská**, a současně **zvýšení stávajících hrází cca o 1 m**. V prostoru kolem části Černovír je doporučeno navýšení levobřežních hrází vybudovaných po povodni z roku 2006.

Použití **mobilních prvků PPO** vzhledem k jejich technické náročnosti, právnímu hledisku (území za mobilním hrazením zůstává i nadále povodňovým) a rovněž z ekonomických a organizačních důvodů, město upřednostňuje **minimalizovat**, a případně uplatnit pouze ve zvlášť odůvodněných případech.

AKTIVNÍ ZÓNA ZÁPLAVOVÉHO ÚZEMÍ

Koryto toku a břehy mezi protipovodňovými hrázemi má parametry aktivní zóny záplavového území. Pro aktivní zónu záplavového území platí omezení dle § 67 vodního zákona. Nesmí se zde umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo které jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání a odvádění odpadních vod a odvádění vod srážkových a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky. V aktivní zóně je dále zakázáno skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty, zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky.

Návrh stezek pro pěší doporučujeme výškově umístit nad úroveň hladiny průtoku 30-ti denní vody. Nad úroveň jednoleté povodně doporučujeme umístit cyklostezky, pobytové a rekreační plochy. Mobilniář v průtočném profilu musí odolat povodňovým průtokům a být umístěn tak aby minimálně ovlivňoval odtokové poměry a bylo minimalizováno riziko zachytávání splávi. Výsadbu v průtočném profilu doporučujeme pouze jako solitérní stromy a pouze lokálně udržované keře. Na ochranné protipovodňové hrázi a v ochranném pásmu kolem hráze nesmí být výsadba stromů a keřů navrhována. Musí být zajištěn přístup těžké techniky pro údržbu koryta vodního toku. Zázemí volnočasových aktivit musí být umístěno mimo průtočný profil, tedy za ochrannými hrázemi, případně na přískypu ochranných hrází vně průtočného koryta.

Doporučujeme využít informace a podněty z **Metodiky AOPK ČR: Ochrana a zlepšování morfologického stavu vodních toků** (T. Just, 2020)

<https://nature.cz/metodiky>

ZÁKLADNÍ FUNKCE PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ

Řešení soutěžního návrhu by mělo nabídnout kvalitní spojení všech vzájemně provázaných funkcí zastoupených v území, a to konkrétně funkce vodohospodářské, ekologické a rekreační.

Základní prostorová koncepce návrhu bude nepochybně vycházet z funkce **vodohospodářské** definující hlavní liniová opatření, která zajistí zejména celkovou prostorovou stabilitu koryta Moravy a zabezpečení protipovodňové ochrany města Olomouce na návrhový průtok v hodnotě 650 m³s⁻¹.

V souladu s technologickými parametry musí být soudobě zohledněna a zajištěna rovněž **ekologická** funkce říčního toku, a to prostřednictvím obnovy podélného a příčného říčního kontinua. Toho by mělo být dosaženo alespoň dílčím zpřírodněním toku podle podmínek městského prostoru.

Velký důraz by zároveň měl být kladen na funkci **rekreační**, aby říční území poskytlo obyvatelům města a okolí prostor pro sport, odpočinek i denní procházky a fungovalo tak jako oblíbená oblast pro volnočasové aktivity. Ze strany města ani občanů nejsou žádné specifické požadavky ohledně konkrétních sportů nebo aktivit, na které by měl být kladen výrazný důraz. Volba aktivit, které budou v rámci návrhu zohledněny, je tak přenechána soutěžícím. Není však cílem, aby území poskytovalo náročné profesionální sportovní zařízení a plochy.

Veškeré uvedené funkce musejí být vhodně uchopeny a zahrnuty v celkové **urbanistické** koncepci návrhu. Naplnění urbanistické funkce je chápáno jako obnovení městotvorných funkcí řeky Moravy tak, aby řeka a poříční zóna vytvořily zelenou páteř města a umožnily funkční využití území pro rekreaci, sport a společenský život. To předpokládá velmi dobré zpřístupnění toku a pobřežní zóny pro pohyb a pobyt obyvatel města. Současně je třeba dostát nárokům na zvýšení ochrany majetku a bezpečnosti obyvatel Olomouce, a v neposlední řadě by mělo dojít i k podpoře biodiverzity území.

HOSPODÁRNOST NÁVRHU

Klíčovým úkolem bude, aby byl návrh i při zohlednění všech soutěžních požadavků maximálně finančně efektivní. Město jakožto zadavatel klade velký důraz na úsporně řešení, které bude zohledňovat celkovou ekonomickou náročnost protipovodňových opatření (od realizace až po údržbu), zároveň však nezanedbá jejich kvalitu.

MOBILITA

Základním prostorovým rámcem pro komunikační síť a zajištění mobility v území je opět především **platný stávající Územní plán z roku 2014**. Ten plošně vymezuje především VPS (Veřejně prospěšné stavby), které by měli soutěžící respektovat. Odůvodněné odchýlení v detailu je možné. V prostoru před Klášterním Hradiskem je prvek protipovodňové ochrany veden v koridoru budoucí plochy dopravní infrastruktury.

PĚŠÍ DOPRAVA:

Ztěžejní pro vyhledávaný pohyb a především pobyt pěších je vybudování kvalitních a vhodně lokalizovaných ploch veřejných prostranství, s dostatečným zázemím a dobrým napojením na krajinu i město.

CYKLODOPRAVA:

Jako podklad pro rozvoj cyklistické dopravy slouží Koncepce rozvoje cyklistické dopravy, která řeší provázanou síť všech typů cyklistických komunikací v souladu s územně plánovacím podkladem Generelem cyklistické dopravy města Olomouce. Aktualizovaná mapa cyklogenerelu města Olomouce je k dispozici zde: olkr.stavbycyklo.cz.

MOTOROVÁ DOPRAVA

Samotné dopravní řešení severního propojení není součástí soutěžního zadání. Je ale potřeba vyjádřit jasný koncepčně ideový názor na jeho podobu a nabídnout dostatečně nadčasový a flexibilní, koncepční návrh, který umožní budoucí rozvoj plánované komunikační sítě. Důraz by přitom měl být kladen především na řešení území které je bezprostředně ovlivněno dopravní stavbou.

MOSTY A LÁVKY:

V řešeném území III. etapy PPO se nachází 6 přemostění přes vodní toky, určené pro pěší, cyklistickou nebo silniční dopravu:

- » Lávka přes Trusovický potok **(A)**
- » Most v Černovíře- ulice Heydukova **(C)**
- » Pěší most mezi Lazcemi a Klášterním Hradiskem **(F)**
- » Most Komenského **(H)**
- » Lávka přes Mlýnský potok mezi Řepčínem a Hejčinskými louky **(J)**
- » Most přes Mlýnský potok- ulice Jarmily Glazarové **(K)**

Podle Územního plánu města Olomouce mají v daném území do budoucna přibýt další čtyři přemostění:

- » Lávka přes Moravu pro nemotorovou dopravu mezi soutokem Trusovického potoka a Moravou a Černovířským mostem, poblíž autobusové zastávky Černovír **(B)**

- » Lávka přes Moravu pro nemotorovou dopravu mezi ulice Sládkova (Lazce) a U Stavu (Černovír) **(D)**
- » **Most severního spoje** přes Moravu před Klášterním Hradiskem **(E)**
- » Propojení ulice Václava III. a ulice Černá cesta formou lávky pro nemotorovou dopravu **(G)**

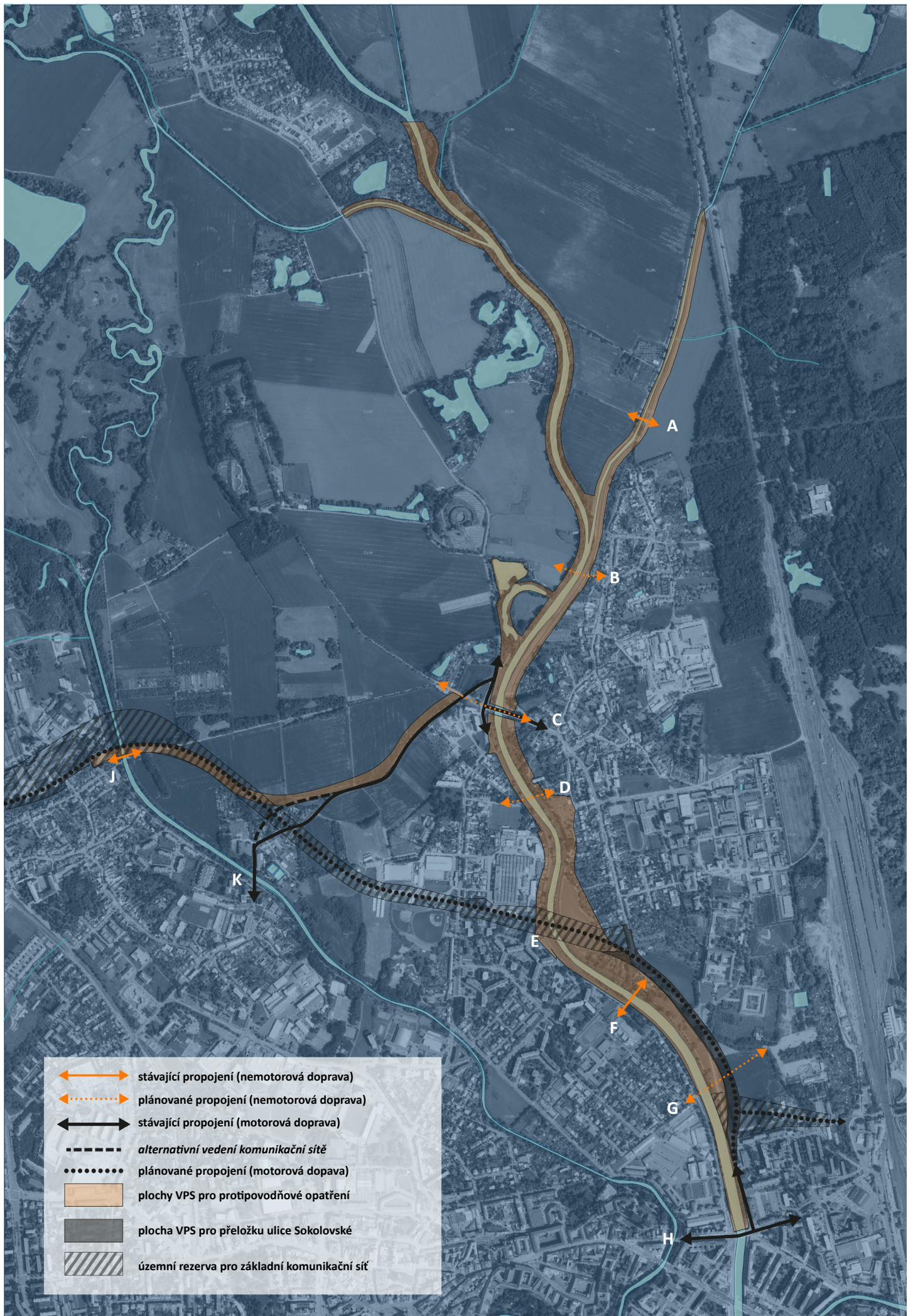
Ve vztahu k soutěžnímu zadání je důležité zdůraznit, že **není předmětem úprava stávajících přemostění**.

Plánované přemostění (ať už pro pěší nebo pro motorová vozidla navrhnou soutěžící **koncepčně ideově**, včetně napojení na okolí. Zcela zásadní význam má nový most propojující předprostor Kláštera Hradisko a městskou část Lazce.

Most Severní spoj:

Budoucí vedení severního propojení na nový most přes Moravu změní stávající hierarchii silniční sítě. Propojení ulice Lazecké a ulice Jablonského získá prioritu. S ohledem na tuto plánovanou výraznou dopravní stavbu je nezbytné věnovat koncepci řešení širšího i bezprostředního okolí velkou pozornost.

Přestože je výstavba dopravní infrastruktury tohoto měřítka vysoce technikou záležitostí, neměla by svojí podobou zásadně narušit tento velmi cenný veřejný prostor v těsné blízkosti chráněné kulturní památky Klášterního Hradiska. Účelem soutěže je najít **ideální prostorovou formu sdílení tohoto vysoce exponovaného místa** a maximálně využít specifických kvalit lokality (otevřený prostor nábřeží Moravy, pohledové uplatnění komplexu Klášterního Hradiska a historické Olomouce na protějším břehu, průhled z nového mostu přes Moravu na Klášterní Hradisko- mostní těleso by mělo být navrženo s minimálním převýšením vůči okolnímu terénu nad hranou protipovodňových hrází).

VÝSTUPY

K zásadním výstupům patří **8 příčných řezů (PF 2 - PF 9)**, které budou znázorňovat řešení navržených protipovodňových opatření. Poloha řezů bude zvolena podle přílohy „Olomouc PPO III. umístění příčných profilů“. Řezy budou sloužit jako podklad pro hydrotechnický posudek.

Dále je třeba navrhnout **detailní řešení** veřejného prostoru **3 významných lokalit**:

U soutoku: Zde je nutné navýšením levobřežní ochranné hráze a její začlenění do okolí.

Černovířský most: V území je třeba navrhnout nové propojení komunikace směrem do Řepčína, zkoordinovat jej s hrázovou ochranou a zároveň umožnit prostupnost pro pěší a cyklo dopravu.

U Klášterního Hradiska: V nejvýznamněji vnímané lokalitě v rámci celého řešeného území se v současné době nachází dřevěná lávka, kterou bude vzhledem k jejímu fyzickému stavu a požadavkům protipovodňové ochrany nutné odstranit. Navrhované řešení by mělo počítat s vybudováním nové lávky. Její poloha není vázaná na stávající polohu. Podoba lokality bude znázorněna před i po stavbě severního spoje.

2.FÁZE

V druhé fázi soutěže bude zadání rozšířeno o **4. významnou lokalitu**, tj. návrh podoby čerpací stanice povodňových vod. **Čerpací stanice a uzavírací objekt na soutoku Mlýnského potoka a Moravy** se nachází mimo území III. etapy PPO, pro ucelenost protipovodňové ochrany Olomouce je zcela zásadní.

Stávající čerpací stanice byla zrealizována v rámci II. etapy PPO v letech 2012-2013. V rámci těchto úprav byl vybudován tzv. Jamborův práh, na nějž by mělo být při uzavření Mlýnského potoka spuštěno stavidlo. Jamborův práh je migrační bariérou pro protiproudovou migraci ryb a rovněž nebezpečným prvkem, vzhledem k rekreačnímu vodáckému využití Mlýnského potoka. Je žádoucí prověřit jeho úpravu.

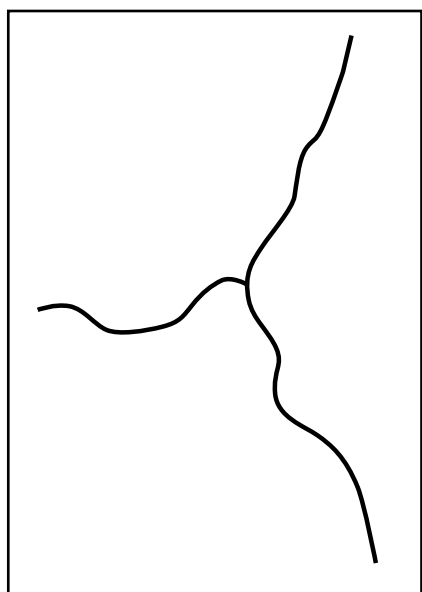
Na tomto krajinářsky a urbanisticky cenném místě soutoku bude úkolem navrhnout ideovou podobu čerpací stanice povodňových vod, prověřit hmotové objemy nové stavby, její výraz a podobu uzavíracího objektu. Objekt musí splňovat utilitární funkce, ale vzhledem k jeho poloze je žádoucí jej pojmout tak, aby tento městský krajinný prostor především dotvořil a bezpečným způsobem zpřístupnil pro veřejnost. Zadání k této lokalitě bude **upřesněno ve druhém kole**.

DOPORUČENÝ OBSAH PANELŮ:

PANEL 1:

Urbanismus a koncept krajiny

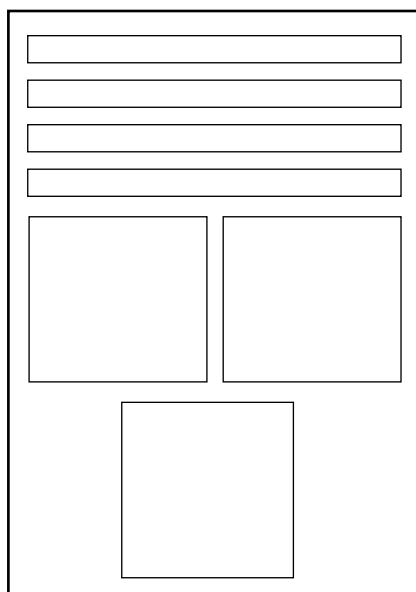
- » **celková situace 1 : 4 000** (hlavní výkres)
- » **širší vztahy** vyjádřené schématem
- » **další schémata (mobilita, aktivity, ekologické aspekty apod.)**
- » **vysvětlení konceptu** návrhu a protipovodňových opatření

PANEL 2:

Technické řešení PPO

- » **3 vizualizace** dle uvážení
- » **detailní řešení** navrženého veřejného prostoru významných lokalit **1:1000**
- » **4 okótované příčné řezy 1 : 250** PF2, PF6, PF7 a PF8 (zbylé řezy se mohou nacházet v sešitu)

PANEL 3:

Volný panel

